

POTÍŽE S EMPATIÍ

GAVIN EXTENCE

ARGO

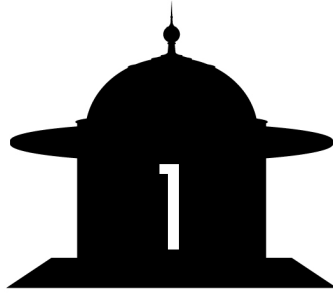
GAVIN EXTENCE POTÍŽE S EMPATIÍ

Z anglického originálu *The Empathy Problem*,
vydaného nakladatelstvím Hodder & Stoughton v roce 2016,
přeložila Veronika Volhejnová.
Přebal navrhl Barry Downard.
Pro české vydání graficky upravil Libor Batrla.
Odpovědná redaktorka Markéta Nová.
Jazyková redakce Jiří Popiolek.
Korektury Kateřina Bendáková.
Technický redaktor Milan Dorazil.
Vydalo nakladatelství Argo, Milíčova 13, 130 00 Praha 3,
www.argo.cz, roku 2017 jako svou 3320. publikaci.
Vytiskla tiskárna Těšínské papírny.
Vydání první.

ISBN 978-80-257-2217-6

Naše knihy distribuuje knižní velkoobchod Kosmas
Sklad: Za Halami 877, 252 62 Horoměřice
Tel.: 226 519 383, fax: 226 519 387
E-mail: odbyt@kosmas.cz
www.firma.kosmas.cz

Knihy je možno pohodlně zakoupit
v internetovém knihkupectví www.kosmas.cz

ZHOUBNÝ

Byl velký jako golfový míček a uložený hluboko v části jeho mozkové kůry zvané *lobus insularis*. V důsledku toho by vlastně všechno mělo získat tu správnou perspektivu; aspoň se to tak říká. Drobné nepohodlí, triviální zdržení, bezvýznamné nepříjemnosti každodenního života – na ničem z toho by už nemělo záležet. Ani na dopravních zácpách by nemělo záležet. Jenže Gabriel zjistil, že mít zhoubný nádor na mozku ve skutečnosti zdaleka není tak povznášející.

Drobné nepříjemnosti byly nepříjemnější než kdy dřív. Trčet v dopravní zácpě byl luxus, který si nemohl dovolit. Za normálních okolností – před nádorem – by ten čas produktivně využil. Zkontroloval by na iPadu zprávy a zjistil, jestli se přes noc nestalo něco, co by mohlo ovlivnit trhy, jež za devadesát minut otevírají. Posledních deset let tak začínal každý pracovní den. Teď místo toho počítal, jakou část zbytku života promarní v téhle řadě stojících aut.

Odpověď zněla jednu sedmnáctitisícinu. Podle lékaře na klinice v Harley Street – Armstronga, Andertona nebo jak se ten chlap sakra jmenuje – mohl Gabriel Vaughn počítat ještě tak

se šesti měsíci života. A dnes ráno nepříjemně dlouhou část té doby strávil ve stojícím autě.

Že má v úmyslu se pohnout, to si uvědomil až ve chvíli, kdy se jeho ukazováček dotkl šoférova levého ramene – a těžko říct, kdo byl v té chvíli překvapenější. V posledních třech letech, od chvíle, kdy Gabriel dostal vlastního řidiče, probíhala cesta do práce vždycky v absolutním tichu. Každé ráno přesně v šest hodin čekalo auto – tmavošedý Mercedes Benz třídy S – před Gabrielovým domem. Šofér otevřel dveře a zdvořile pozdravil: „Dobré ráno, pane,“ a když měl štěstí, Gabriel mu úsečným pokývnutím odpověděl. K fyzickému kontaktu nedošlo ani jednou. Teď sebou oba muži trhli, jako by dostali mírnou elektrickou ránu.

První se vzpamatoval Gabriel. Opřel se znovu v sedadle a zamračeně pohlédl do polekaných očí bez těla, které na něj hleděly přes zpětné zrcátko. „Pusťte mě ven,“ řekl.

„Prosím, pane?“

„Chci vystoupit.“

„Ehm... tady?“ Řidič ukázal na stojící auta kolem – bylo to nejisté, rozkolísané gesto, jaké by snad udělal člověk, který šlape vodu uprostřed jezera. „Ale já tady nemůžu –“

„To je jedno. Prostě mě pusťte ven.“

Šofér zaváhal, krátce se rozhlédl kolem sebe, pak pevněji sevřel volant. Byli právě před Deutsche Bank, zavření u středového pásu mezi taxíkem, dvěma bavoráky a bentleyem. „Přejete si, abych... vám otevřel dveře?“

Gabriela upřímně řečeno vůbec nenapadlo, že existuje nějaká jiná možnost. Neuvažoval o tom, že by snad mohl vynechat prostředníka a otevřít si dveře sám. Koneckonců, nikdy to dělat nemusel, a když o tom tak uvažoval, teď s tím rozhodně začínat nehodlal. A za daných okolností neviděl způsob, jak vzít svůj požadavek zpátky. Rozhodně nechtěl dát před šoférem najevo slabost.

„Půjdu pěšky,“ řekl. „Bude to rychlejší.“ Povedlo se mu vyslovit to jako pokárání, nikoli vysvětlení – jako by byl řidič osobně zodpovědný za to, v jakém stavu jsou dnes ráno ulice.

Zaváhání bylo jen kratičké. Vzápětí zvítězila slepá poslušnost. Řidič zatáhl ruční brzdu, vystoupil a za doprovodu sboru klaksonů otevřel zadní dveře.

„Pěkný den, pane.“

Gabriel neodpověděl. Ani nekývl. Popadl aktovku a zmizel v mezeře, která se mezi auty na chvíličky vytvořila.

TÁBOR

Gabriel ale ve skutečnosti nevinil řidiče. Vinił ten tábor. Nebył totiž důvod, aby v City v pondělí ráno byla taková zácpa. Ano, finanční sektor začínal pracovat o dvě nebo tři hodiny dřív než ostatní, takže bylo jasné, že nějaký provoz být musí. A pro zácpu by se jistě dala vymyslet i jiná věrohodná vysvětlení – řetězová havárie, porouchané auto v zúženém místě nebo třeba sebevražda v metru. Ale v hloubi duše Gabriel věděl, že nic z toho to není. Tahle komplikace byla záměrná; vsadil by na to život svého šoféra.

Ke katedrále sv. Pavla to bylo pěšky jen deset minut, ale kdyby bylo na něm, tak by si tu desetiminutovou procházku ostrou chůzí po veřejném chodníku rád odpustil. Ne že by měl něco proti pohybu; každý den trávil minimálně čtyřicet minut v posilovně, v bazénu, na veslařském trenažéru. Když stál nahý před zrcadlem, daly by se jeho svaly bez přehánění popsat jako „vyrýsované“, i když pro nějaký praktický účel je používal málokdy. Měly především kosmetický efekt.

Nicméně to minimální úsilí potřebné k tomu, aby přesunul tělo na vzdálenost necelého tři čtvrtě kilometru centrem Lon-

dýna, by mu potíže dělat nemělo. Gabriel se ovšem strašně nerad namáhal jinak než v kontrolovaném klimatu. Pocit, že se pod košilí a dlouhým podzimním kabátem potí, mu byl silně nepříjemný. Když už se potil, chtěl si být jistý, že ze sebe ten pot do hodiny smyje.

K fyzickému nepohodlí se ještě přidával nepříjemný pocit z toho, že jde pozdě do práce. Gabriel byl člověk, kterému naprosto vyhovovala rutina, ne snad díky nějakému vnitřnímu psychologickému nastavení, ale protože potřeboval plán pevný jako svěrák, aby den optimálně využil. Což znamenalo, že už před dvaceti minutami, nejpozději v šest dvacet, měl sedět za svým stolem; a před deseti minutami měl vejít do Masonovy kanceláře na první dnešní poradou (poradu před poradou). Samozřejmě je docela dobře možné, že v té zácpe uvízl i Mason – to záleží na tom, jak velký chaos dokázali aktivisté způsobit. Ale o to nešlo. Gabriel nedostával 3,4 milionu liber ročně proto, aby si to přihasil do kanceláře, kdy se mu zrovna zachce.

Než došel na Cheapside, už se mu skoro vrátila obvyklá vyrovnanost. Zatím se nesetkal s ničím nezvyklým – nikde žádné ranní pochody nebo shromáždění, žádné barikády na ulicích. Ne že by si proto začal být méně jistý příčinou té ranní dopravní zácpy. A jak se blížil k západní straně katedrály, přesvědčil navíc sám sebe, že většina demonstrantů je příliš líná, než aby takhle brzo ráno dokázala vstát a něco organizovaného podniknout. Tenhle zjevný rozpor by mu patrně za normálních okolností vadil. Pokud ale šlo o tábor, byl Gabriel ochotný upustit od svých obvykle vysokých nároků na logiku a racionalitu.

Dorazili sem před deseti dny, jednoho jasného a celkem běžného sobotního dopoledne, po zuby ozbrojení transparenty, stany a celtami. Poprvé se o nich dozvěděl z esemesky od Masona.

Pust si kurva zpravy.

To bylo všechno. Takovouhle esemesku dostal Gabriel na-
posledy v roce 2008, když zatřepali nožičkama Lehman Bro-
thers.

Tentokrát ho v televizi čekalo vlnící se moře lidí na schodech
katedrály sv. Pavla. Měli plnovousy, tetování, piercingy a mega-
fony. Na cedulích a transparentech byly nápisy jako **MY JSME
TĚCH 99%** a **PROČ MÁME PLATIT ZA JEJICH KRIZI?** Podle
BBC jich bylo několik tisíc. Měli v plánu okupovat Paternoster
Square, kde sídlila Londýnská burza, ale na poslední chvíli jim
v tom zabránil soudní příkaz a policejní blokáda. Paternoster
Square sice vypadal jako veřejné prostranství, ve skutečnosti to
ale byl soukromý majetek, ostatně jako většina vnitřního Lon-
dýna.

Patřilo to tam Mitsubishi Corporation.

Gabrielovi se ještě v životě tak neulevilo při zjištění, že ně-
jakých dva tisíce čtverečních metrů jeho rodné země zakoupil
japonský konglomerát. Jediná nepříjemná věc na tom byla, že
ty spousty lidí musely někde skončit. A tak skončily za rohem,
hned jemu přede dveřmi.

Šest pracovních dnů po sobě musel Gabriel procházet mezi
nimi, aby se dostal do kanceláře. Jinak to nešlo. Mason Wallace
Capital Management sídlil ve Stanton House, jehož vchod byl
přímo proti nádvoří katedrály sv. Pavla. Proti táboru. A protože
celou oblast vyhlásili za pěší zónu, byla to jedna z mála situací,
kdy člověku osobní řidič nebyl moc platný. Zácpa nezácpa, po-
sledních padesát metrů do práce musel Gabriel ujít po svých.

AKTIVA A PASIVA

Dnes dokázal proklouznout po okraji tábora bez vážnějších incidentů. Vrčela na něj nějaká ženská, která vypadala, jako by se jí do obličeje někdo omylem trefil brokovnicí – křivé zuby a víc kovu než kůže –, ale na to si za poslední týden zvykl. Dokonce i když nevystoupil z mercedesu se šoférem, bylo na první pohled jasné, kým je: mužem, který si za posledních šest měsíců vydělal víc, než si kdokoli z tábora vydělá za celý život.

A aby to bylo ještě horší, byl dosud relativně mladý – dvatřicet – a výjimečně hezký, ačkoli teprve během toho posledního týdne Gabriela vůbec napadlo, že by jeho bohatství, mládí a vzhled mohly být i pasivy, nejen aktivy. Ale co mohl dělat? Vlastnil jen drahé obleky, a i kdyby měl chuť oblékat se méně okázale, dokonce i kdyby na to měl šatník, pořád by to neřešilo problém s jeho výjimečně krásným obličejem. Musel se prostě smířit s tím, že jeho rysy občas vyvolávají nepřátelství.

V hale Stanton House jako obvykle stáli dva strážní a Gabriel se přinutil na ně vesele zamávat, když kolem nich šel k výtahu. Snadné to nebylo, ale vzhledem k situaci venku to za úsilí stálo. Gabriel obvykle dělil zbytek lidstva do dvou striktně oddělených

kategorií: na lidi užitečné a lidi nepodstatné. Není jistě třeba říkat, že ta druhá kategorie byla asi tisíckrát větší než první a bylo téměř nemožné přesunout se z jedné do druhé. Ale těm strážným se to za posledních deset dní povedlo. Když vám na bránu tlučou barbaři, tak si dáte sakra záležet, aby muži, kteří bránu střeží, věděli, že si toho vážíte.

OCEL A SKLO

Zvenčí byl Stanton House celkem nezajímavý. Vypadal prostě jako jedna z mnoha kancelářských budov – drahých, ale nijak okázalých, aspoň podle londýnských měřítek. Uvnitř byl ovšem přepychový. Uprostřed bylo atrium, takže celý prostor byl zaplavený přirozeným denním světlem. Kanceláře byly obložené leštěným dřevem a pronajímal je mezinárodní kartel právníků, účetních a finančních manažerů. Internetové připojení bylo tak rychlé, že terabajt porna se dal stáhnout ani ne za sedmnáct minut. Byl to chrám jednadvacátého století.

Mason Wallace Capital Management sídlil v nejvyšším a nejdražším patře, kam se přestěhoval ze třetího patra – což bylo o poschodí níž – poté co předchozí nájemce zkrachoval během krize v roce 2008. Někteří sice pochybovali, zda se náklady spojené s pronájmem a stěhováním celé kanceláře o pouhé patro výš vůbec vyplatí, zvláště když to znamenalo, že se nové sídlo bude muset úplně zrekonstruovat, aby odpovídalo náročným požadavkům. Mason ale jejich „nedostatek představitosti“ rychle smetl ze stolu.

„Proboha, lidi!“ hřímal tehdy.

Masonovi manažeři byli pouze muži, v tomhle případě byla ale rétorika důležitější než přesnost.

„Vaughne!“ Masonova paže se rozmáchla nad stolem v zasedačce, jako když strelka kompasu hledá sever. „Pomoz mi. Proč se máme přestěhovat? Vysvětli to, prosím tě, Shermanovi a ostatním.“

Gabriel se zadíval na Shermana jako žralok na kořist. „Imidž.“

„Imidž! Vaughne, zrovna sis vydělal deset tisíc k bonusu navíc.“ Mason se rozvalil v židli a teatrálně zapraskal klouby. „Shermane, já ti to vysvětlím názorně, jo? Představ si na moment, že jsi klient, co chce investovat pětadvacet milionů. Musíš se rozhodnout mezi dvěma fondama – oba mají skvělé reference a roční výnosy přes patnáct procent. Ale jeden sedí ve třetím patře a jeden v penthousu. Který si vybereš?“

V zasedačce se rozhostilo ticho. Nikdo neměl chuť zrovna teď připomenout nahlas, že fond v penthousu právě zkrachoval, a proto je ten prostor volný.

„Imidž, lidi! V příštích třech letech chceme zvýšit aktiva *minimálně* o čtyřicet procent. A tohle,“ ukázal oběma ukazováký ke stropu, „je jenom začátek.“

Byla to prorocká slova. Během příštích tří let Masonův fond vzrostl víc, než by kdo považoval za možné, a dnes stála aktiva, která spravoval, těsně pod hranicí čtyř miliard liber – to bylo víc než HDP řady afrických států. Ale dokonce ani Gabriel nevěřil tomu, že by k tomu nějak podstatně přispělo stěhování. Především vyšla sázka na zhroucení řecké ekonomiky.